

ΠΟΛΙΤΙΚΗ

Προσωπικότητες που δεν είναι οργανικά ενταγμένες στο ΠΑΣΟΚ και προέρχονται από το ΚΚΕ εσωτ., την ΕΔΑ και το ΕΚΚΕ.

Όλοι οι άνθρωποι του πρωθυπουργού

Οι σοφοί που συμβουλευούν και γνωρίζουν τα μυστικά του κ. Σημίτη

Δεν είναι λίγες οι φορές που ο πρωθυπουργός κ. Κων. Σημίτης είτε προσήλθε σε συνεδριάσεις κυβερνητικών οργάνων, έχοντας ολοκληρωμένη εισήγηση για τα θέματα που τέθηκαν προς συζήτηση, είτε σε κατ' ιδίαν συζητήσεις που είχε με υπουργούς, παρουσίασε συγκεκριμένες προτάσεις καλώντας τους συνομιλητές του «να τις εξετάσουν και να του απαντήσουν».

Των πρωθυπουργικών αυτών παρεμβάσεων, προηγούνται άλλοτε η συστηματική εργασία μιας «αφανούς» ομάδας συνεργατών του κ. Σημίτη, αλλά και πολλές και ενδιαφέρουσες συζητήσεις «εκτός πρωτοκόλλου», με «παλιούς φίλους» -άτυπους συμβούλους του. Είναι πανεπιστημιακοί καθηγητές στην πλειοψηφία τους. Προσωπικότητες που δεν είναι οργανικά ενταγμένοι στο ΠΑΣΟΚ. Και αν κανείς αναζητήσει τις «πολιτικές

ρίζες τους», θα βρεθεί σχεδόν σε όλες τις περιπτώσεις στο...ΚΚΕ Εσωτερικού, την ΕΔΑ, μέχρι και στο ΕΚΚΕ!

Λέγεται ότι ο πρωθυπουργός εκτιμά τις απόψεις τους, καθώς «εκτός των

Του ΓΙΩΡΓΟΥ Σ. ΜΠΟΥΡΔΑΡΑ

άλλων- τις θεωρεί ότι είναι απαλλαγμένες από σκοπιμότητες, αλλά και από την ιδέα του «πολιτικού κόστους» (στοιχεία που συνήθως χαρακτηρίζουν τις τοποθετήσεις των πολιτικών). Ξέρει, επίσης, ότι είναι τεκμηριωμένες με επιστημονικό τρόπο και πως δεν στερούνται κριτικού πνεύματος.

Το δίκτυο των συνεργατών που έχει αναπτυχθεί γύρω από τον πρωθυπουργό, μοιάζει ν' αποτελεί ένα είδος «σκιάδου κυβερνήσης». Οπου χαράσσεται στρατηγική, όπου διαμορφώνονται πολιτικές προτάσεις. Οι υπουργοί, μπορεί

κάποιες φορές να δυσφορούν για τη «δύναμη» που φαίνεται πως έχει αυτό το «δίκτυο». Όμως, θα έλεγε κανείς ότι, τελικά, τους διευκολύνει στο έργο τους, αφού απαλλάσσονται του...στενάχωρου καθήκοντος να σχεδιάζουν εκκείνοι τις αντιδημοφιλείς πολιτικές.

Σε καμιά, όμως, περίπτωση ο κ. Σημίτης δεν αφήνει να δημιουργούνται εντυπώσεις ότι τη χώρα κυβερνούν εξωθεσμικοί παράγοντες. Από την άλλη, όμως, δεν μπορεί κανείς να κάνει πως δεν ακούει τους «ψιθύρους» ότι το «δίκτυο» αυτών των συνεργατών του πρωθυπουργού, φέρει την ευθύνη άλλοτε για την «ιδέα» και άλλοτε για αποφάσεις για την Κεντροαριστερά, τη Συνταγματική Αναθεώρηση, την εισοδηματική πολιτική και το Ασφαλιστικό, την απασχόληση. Μέχρι και για την «ιδέα» της παραπομπής θεμάτων πλην της υφαλοκρηπίδας στη Χάγη...

Με καλή διάθεση και με προσοχή, πάντα ο κ. Κων. Σημίτης θέλει να ακούει τις απόψεις των συνεργατών και των φίλων του. Μια «συνήθεια» ζωής που δεν άλλαξε όταν εξελέγη πρωθυπουργός.

ΟΙ ΑΤΥΠΟΙ: Καθηγητές μα πιο πολύ φίλοι...

Πρόκειται, με άλλα λόγια, για τον κύκλο εκείνων των συνεργατών του πρωθυπουργού που η σχέση τους με τον κ. Σημίτη δεν προσδιορίζεται από όρους επαγγελματικής συνεργασίας. Συνομιλεί μαζί τους λιγότερο τηλεφωνικά και τις περισσότερες φορές είτε στο σπίτι του είτε κατά τη διάρκεια βραδινών εξόδων. Συνήθως για δείπνο. Η ατμόσφαιρα είναι «χαλαρή» και επιτρέπει την ελεύθερη και ανεπιφύλακτα παραγωγική κουβέντα. Υπάρχει, όμως, σε ορισμένες περιπτώσεις και η «επίσημη πτυχή» αυτής της συνεργασίας.

Υπό αυτήν την έννοια -και όχι μόνο- ξεχωρίζει, ασφαλώς, ο κ. Γιάννης Σπράος. Οι κατά καιρούς εκθέσεις του για θέματα κυβερνητικής πολιτικής στον χώρο της Οικονομίας προκαλούν αίσθηση. Χαρακτηριστική είναι, επίσης, η περίπτωση του καθηγητή Διεθνούς Δικαίου κ. Χρήστου Ροζάκη. Ως γνωστόν, επελέγη από τον κ. Σημίτη για τη θέση του υπουργού Εξωτερικών, θέση από την οποία παραιτήθηκε στη συνέχεια. Τις θέσεις του, ωστόσο, επιδιώκει πάντα να ακούει ο πρωθυπουργός για

θέματα εξωτερικής πολιτικής. Θεωρείται ότι είναι ο «πατέρας» της πολιτικής για την προσέγγιση Ελλάδας-Τουρκίας. Συνομιλούν για διάφορα θέματα και παρουσιάζουν τις απόψεις τους στον κ. Σημίτη και οι κύριοι: Νίκος Γκαργκάνος (υποδιοικητής της Τράπεζας της Ελλάδος), Δημ. Παπούλιας (πρόεδρος ΟΤΕ). Καθηγητής πολιτικής οικονομίας, ο κ. Παπούλιας είναι και πρόεδρος του «Ομίλου Προβληματισμού για τον Εκσυγχρονισμό της Κοινωνίας», του οποίου ιδρυτής είναι ο πρωθυπουργός. Είναι, επίσης, οι κ. Κων. Τσοκαλάς, Γιώργος Βέλτσος, «παλιός και καλός φίλος» ο καθηγητής του Πανεπίτη Πανεπιστημίου, Νίκος Μουζέλης, Αργύρης Φατούρος, Βασίλης Καραποστόλης και ο κ. Δημήτρης Τασσός, τον οποίο ο πρωθυπουργός συμβουλευόταν για συνταγματικά θέματα. Συγκεκριμένες ημέρες για την πραγματοποίηση των επαφών του με τους «καθηγητές» ο κ. Σημίτης δεν έχει. Ούτε, φυσικά, οι επαφές αυτές «ανακοινώνονται» επισήμως, όπως το πλήθος των άλλων συνεργατών του πρωθυπουργού.

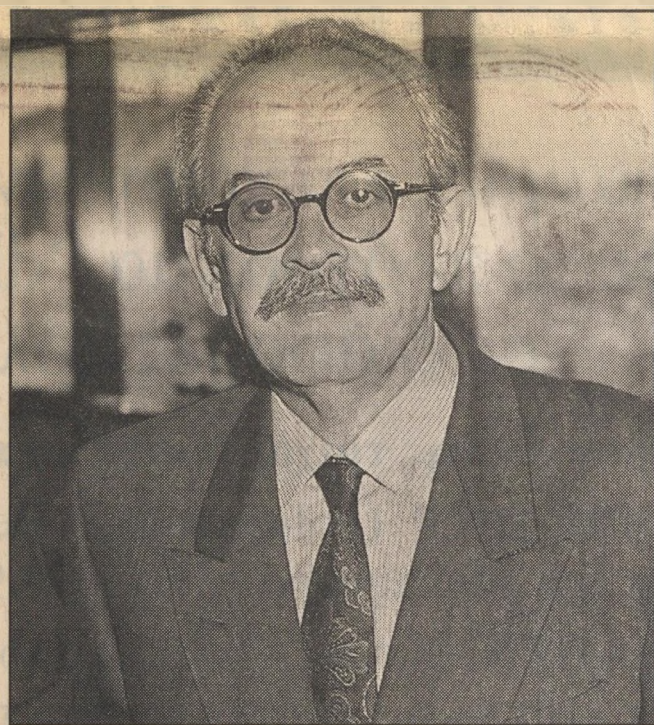
Χαμογελαστοί οι Γ. Παναγιώτης και κ. Γ. Σπράος.

Ο «εξ απορρήτων» του πρωθυπουργού, κ. Ν. Θέμελης.

Ο κ. Χρ. Ροζάκης.

Ο κ. Δημ. Παπούλιας.

Ο κ. Γ. Βέλτσος με τον πρωθυπουργό.

Ο κ. Γ. Παπαδημητρίου.

Πολλά και «ανοικτά» θέματα σε Ελλάδα και εξωτερική πολιτική

Αν μιλούσε αυτήν την περίοδο ο Χαρίλαος Φλωράκης για τον πρωθυπουργό, θα έλεγε πως «έχει απλωμένο τραχανά» και πως «πρέπει να προσέξει να μη βρέξει». Και όντως, αν επιχειρήσει κανείς να προσεγγίσει τις κυβερνητικές υποθέσεις, θα διαπιστώσει ότι όλα τα θέματα έχουν «ανοίξει». Αλλά βρίσκονται στο προ-

Του ΑΝΤΩΝΗ ΚΑΡΑΚΟΥΣΗ

παρασκευαστικό στάδιο και άλλα στο στάδιο της ωρίμανσης και για όλα πάντως η υπερκρίνικη κυβέρνηση του κ. Σημίτη διατηρεί προσδοκίες ότι θα αποκομίσει οφέλη, αλλά αντιμετωπίζει και κινδύνους.

Στον διπλωματικό τομέα η προσέγγιση με την Τουρκία, μετά τα χαμόγελα της Μαδρίτης, δοκιμάζεται από τις παράλογες απαιτήσεις των γειτόνων μας και την πολιτική ισορροπιών και ίσων αποστάσεων των ΗΠΑ. Επιμένει όμως ο πρωθυπουργός στη γραμμή της αποκλιμάκωσης, η οποία εκτιμά πως θα κερδίσει συνεχώς έδαφος, καθώς, όπως λέει, η Τουρκία δεν έχει άλλη επιλογή στο βαθμό που επιθυμεί να ενταχθεί στην Ευρωπαϊκή Ένωση. Και τούτο παρ' όλο και περισσότεροι στην κυβέρνηση επισμαίνουν τους κινδύνους ενός «θερμού επεισοδίου στο Αιγαίο» και εισογούντα αλλαγή πλεύσης στα ελληνοτουρκικά. Την ίδια στιγμή αναμένει πρόοδο στο θέμα των Σκοπίων, παρ' όλο και Κίρο Γκλιγκόροφ, που θα βρίσκεται στην Κρήτη στις 2 Νοεμβρίου, δεν έχει δείξει στοιχεία συμβιβασμού.

Στον οικονομικό και κοινωνικό τομέα επίσης η κυβέρνηση ζει κατάσταση κυοφορίας. Από τη μία η προσπάθεια να διαμορφώσει τις καλύτερες δυνατότες εξελίξεις για το 1997, ώστε από καλύτερες θέσεις να προσεγγίσει το 1998. Ηδη πέτυχε να κερδίσει σημαντικά οφέλη στο μέτωπο του πληθωρισμού. Οι συντονισμένες προσπάθειες των υπουργείων Εθνικής Οικονομίας και Ανάπτυξης, και ιδιαίτερως οι φιλότιμες προσπάθειες του κ. Μιχ. Χρυσόχοιδη να τιθασεύσει την αγορά απόδοσαν και έφεραν τον πληθωρισμό στο 4,9% τον περασμένο Σεπτέμβριο, προσφέροντας σημαντική ανάσα και στο χρηματοοικονομικό μέτωπο.

Τώρα σε καλύτερο κλίμα θα εκδηλωθούν οι οποίες κινήσεις στα επιτόκια και με μεγαλύτερη άνεση θα αντιμετωπισθούν οι πιθανές πιέσεις από τα καιόμενα, το προσεχές διάστημα, ενώ σίγουρα πια διαμορφώνεται ισχυρή βάση για καλό αποτέλεσμα στο μέτωπο αυτό και κατά το 1998. Από εκεί και πέρα, με αρκετούς δυσκολίες

Μπροστά έχει την Ολυμπιάδα, η οποία μπορεί να επιφύλαξει εκπλήξεις και ακολουθεί μια πλειάδα θεμάτων από τη γεωργία μέχρι μέχρις ελευθέρων πολιτικών σχέδια για την Κεντροαριστερά και τις δημοτικές εκλογές.

Ο τραχανάς είναι λοιπόν απλωμένος. Να δούμε τι θα βάλει στο τέλος στο σάκο.

ΟΙ ΘΕΣΜΙΚΟΙ: Το επιτελείο του Μαξίμου

Πρόκειται για τους συνεργάτες που έχουν με τον κ. Σημίτη την πιο συχνή επικοινωνία και συνεργασία. Ξεχωριστή είναι, βεβαίως, η περίπτωση του κ. Νίκου Θέμελη. «Τυπικά» προϊστάται του γραφείου Σχεδιασμού Στρατηγικής. Είναι ο «εξ απορρήτων» σύμβουλος του πρωθυπουργού ουσιαστικά «για όλα». Αποφύγει τη δημοσιότητα, δεν κάνει δηλώσεις, ό,τι έχει να πει το λέει στον ίδιο τον κ. Σημίτη. Συνήθως τον βλέπουμε δίπλα στον πρωθυπουργό (με τον οποίο είναι μαζί από το '77), κατά τις επαφές του με ξένους ηγέτες. Μπορεί η πρώτη εντύπωση να είναι ενός βλοσυρού ανθρώπου, αλλά γρήγορα διαπιστώνει κανείς ότι ο κ. Θέμελης έχει ζεστό χαμόγελο...

Σωκράτης Κοσμίδης: Είναι ο γραμματέας του Υπουργικού Συμβουλίου. Η ιδιότητά του από μόνη της είναι αποκαλυπτική της σπουδαιότητας του έργου που έχει αναλάβει. Πρόκειται για το συντονιστή, με όλη τη σημασία της λέξης, της κυβερνητικής λειτουργίας.

Δημ. Καραϊτίδης: Διπλωματικό Γραφείο. Αντικαθίσταται -καθώς αναλαμβάνει πρόεδρος στη Γενεύη- από τον κ. Σωτηρόπουλο, επίσης εκ των παλαιότερων συνεργατών του κ. Σημίτη.

Τάσος Γιαννιτώνης: Οικονομικό Γραφείο. Βρισκόταν στην ίδια θέση και επί πρωθυπουργίας του Α. Παπανδρέου, ενώ ανάλογα «καθήκοντα» εκτελούσε και στο πλευρό του Γ. Γεννηματά.

Αντώνης Αγγελίδης: Υπεύθυνος του γραφείου για θέματα Ποιότητας Ζωής.

Παλιός μέλος της ΕΚΟΝ Ρήγας Φεραίος, η κ. Λίλιαν Μήτρου είναι υπεύθυνη σήμερα στο Γραφείο Οργάνωσης και Διοίκησης. Η χαμηλών τόνων κ. Μάνια Κωστοπούλου φροντίζει τις Δημόσιες Σχέσεις του πρωθυπουργού, η κ. Μιράντα Παπαδοπούλου είναι ειδική σύμβουλος του.

«Ψυχή» του πρωθυπουργικού γραφείου είναι, φυσικά, η κ. Μαρία Πλευράκη. Η ιδιαίτερα γραμματέας του, βρίσκεται δίπλα του από το 1975. Είναι περισσότερο πιθανό να εκμαιεύσει κανείς μυστικά από τον ίδιο τον πρωθυπουργό, παρά από εκείνη, αφού τηρεί τα πρωθυπουργικά «μυστικά», με...θηρησκευτική ευλάβεια. Κάτι που δεν θα πρέπει να είναι και τόσο δύσκολο για μια κόρη ιερέα, όπως είναι η κ. Πλευράκη.

ΟΙ ΣΥΜΒΟΥΛΟΙ: Με «νέες» ιδέες

Είναι πρόσωπα που θα τα συναντήσει συχνά στα γραφεία του Μεγάρου Μαξίμου, σχεδόν πάντα με χαρτί και φακέλους ανά χείρας. Αλλά και με έκδηλη στο πρόσωπό τους την εικόνα ανθρώπων που βρίσκονται συνεχώς «υπό πίεση». Όλοι γνωρίζουν ότι ο πρωθυπουργός θέλει πολλά και τα θέλει στην ώρα τους.

Είναι οι κ.: Δημήτρης Δαμιανός (αγροτικά θέματα), Γιώργος Παπαδημητρίου (νομικά), Βασίλης Βουτσάκης (θεσμικά και Πολιτισμού), Γιώργος Χρυσολούρης (Παιδείας, αλλά η άποψη του ζητείται και για ζητήματα α-

νάπτυξης, τεχνολογίας και πληροφορικής), Βασίλης Μακρυνιώτης (Δημόσιων Έργων και Χωροταξίας), Πλάτων Τήνωνς (ο 40χρονος καθηγητής της Οικονομικής στο Πανεπιστήμιο Αθηνών, κυρίως για θέματα εργασιακών σχέσεων, ασφαλίσεων και υγείας. Εκτός των άλλων συμμετείχε κατά το παρελθόν σε «αποστολές τεχνικής βοήθειας του Διεθνούς Νομομαθητικού Ταμείου, για θέματα κοινωνικής πολιτικής σε χώρες όπως η Βολιβία, η Σλοβενία, η Ιορδανία και η Παλαιστίνη... Αθανάσιος Γεργουδής, ειδικός σύμβουλος για ζητήματα αμυντικής πολιτικής.

ΟΙ ΑΞΙΩΜΑΤΟΥΧΟΙ: Αποψη και ισχύ

Υπάρχουν οκτώ «σύμβουλοι», κυβερνητικοί και κοινοβουλευτικοί «αξιωματούχοι» που παραμένουν -έστω και εξ αποστάσεως- εκ των σημαντικότερων συμβούλων του πρωθυπουργού. Οι «κυβερνητικοί» είναι οι κ.: Κ. Καλιώτης, Δημ. Ρέππας, Αν. Μαντέλης, Γ. Πασχαλίδης, Ν. Χριστοδουλάκης και Χρ. Βερελής.

Δίπλα στον πρωθυπουργό, για θέματα Τύπου είναι ο κ. Γ. Παναγιώτης. Μέλος του ΕΚΚΕ το 1974. Εντεκα χρόνια μετά, αρχίζει η συνεργασία του με τον κ. Σημίτη. Λέγε-

ται ότι ο πρωθυπουργός εκτιμά ιδιαίτερα την αφοσίωση του κατά τις δύσκολες στιγμές του πρόσφατου παρελθόντος.

Θεόδωρος Τσοκάτος (μέλος Ε.Γ.). Ο «στρατηγός» είναι «ο άνθρωπος του Σημίτη στο κόμμα». Η αποτελεσματικότητά της δουλειάς του έχει εκτιμηθεί ιδιαίτερα από τον πρωθυπουργό. Είναι χαρακτηριστικό ότι όταν η συζήτηση με τον κ. Σημίτη έρχεται στα «εσωκομματικά», ο πρωθυπουργός και πρόεδρος του ΠΑΣΟΚ απαντάει: «Ρωτήστε τον Θόδωρο. Αυτός ξέρει...».